

KAIP DIRBTI SU VADOVĖLIU?

Vadovėlyje rasi įvairių matematikos užduočių. Jas atlikdamas mokysies dauginti ir dalyti skaičius iki 10 000; išsiaiškinsi, kas yra figūros plotas, ir išmoksi apskaičiuoti stačiakampio plotą; spręsi judėjimo uždavinius; sužinosi, kas yra dešimtainės trupmenos, mokysies jas skaityti, vaizduoti ir palyginti; atpažinsi, skaitys, užrašysi vieninius ir sudėtinius matinius skaičius, su jais atliksi sudėties, atimties, daugybos ir dalybos veiksmus. Kad vadovėliu naudotis būtų smagu ir paprasta, susipažink, kas, kaip ir kodėl jame pateikiama.

Pamokos tema – svarbiausias pamokos klausimas.

KAS YRA TONA?

1. Mama, ką reiškia šis ženklas?

2. Šis ženklas draudžia važiuoti transporto priemonėmis, kurių masė su krovinium ar be jo didesnė negu 7 tonos.

3. O kas yra tona?

4. Tona yra masės matavimo vienetas, lygus 1000 kg. Žymima raide t. 1 t = 1000 kg

5. Mūsų automobilio masė 1500 kg, o tai yra 1 t 500 kg, todėl mes galime važiuoti šiuo keliu.

6. Dabar žinosi, kas yra tona ir kaip masę kilogramais išreikšti tonomis ir kilogramais! 2756 kg = 2 t 756 kg 6093 kg = 6 t 93 kg

1. Paveiksle nurodyta kelių transporto priemonių masė. Pasakykite šią masę kilogramais.

4 t 147 kg 5 t 200 kg 2 t 80 kg 9 t 915 kg

Mokysies tinkamai vartoti su matematika susijusius žodžius.

Mokysies naudodamasis patarimais.

KITI DAUGYBOS BŪDAI

1. Išsiaiškinkite, kaip vaikai atliko daugybos veiksmus.

50 · 8 = 400

50 · 60 = 3000

9 · 60 = 540

9 · 8 = 72

3000 + 540 + 72 = 4012

59 · 68

Daugiklius išskaidau į dešimtis ir vienetus. Šiuos skaičius sudauginu. Kad būtų aiškiau, atliekamus veiksmus vaizduoju schema. Gautas sandaugas sudedu.

Algirdas

59 · 68

1. Nusibraižiau dviejų stulpelių ir dviejų eilučių lentelę, nes dauginsiu dvizenklį skaičių iš dvizenklio.

2. Dauginu 9 iš 6. Gaunu 54. Dešimtis rašau kairėje langelio pusėje, vienetus – dešinėje. Taip sudauginu visus skaitmenis.

Mingaile

25 · 34

Kiekvieno skaičiaus vienetus ir dešimtis vaizduoju linijomis. Sandaugą gaunu suskaičiuodama iš dešinės į kairę susikirtimo taškus. Vienetus rašau, o gautas dešimtis perkeliu. Žiūrėkite! Gavau 850!

Kotryna

Paveikslėliai, schemas padės suprasti ir atlikti užduotis.

RASKIME IR SKAIČIUOKIME

1, 2, 3, 4, 5 ir 6 užduotis atlik remdamasis paveikslėlio duomenimis. Paveikslėlyje nurodyta 1 kg daržovių kaina.

PREKES TIESIAI IŠ ŪKIO!

0,39 Eur

0,27 Eur

1,28 Eur

3 Eur

4 kg

7 Eur

9,92 Eur

2,25 Eur

1,89 Eur

0,80 Eur

1,25 Eur

Inga

Tomas

Nupirkti: 0,5 kg paprikų, 3 kg bulvių, 1 kg pomidorų, 2,5 kg kopūstų.

1. Pasakyk, kurių daržovių 1 kg kainuoja daugiau negu 1 Eur, bet mažiau negu 3 Eur.

2. Surašyk pateiktas 1 kg daržovių kainas nuo didžiausios iki mažiausios.

Prisiminsi, taikysi žinias.

Tyrinėsi ir atrasi.

Mokysies žaisdamas.

Atlikdamas šias užduotis pasitikrinsi, ar supratai pamokos temą.

Spręsi uždavinius remdamasis paveikslėlio duomenimis.

Mokysies pagrįsti savo pasirinkimą.

7. Remdamasis Majaus žodžiais ir pateikta lygtimi atsakyk į klausimus.

Mokyklos Kalėdų eglė papuošėme 224 keturių skirtingų spalvų žaisliukais. Jų visų buvo po lygiai.

224 : a = 4

- Ką reiškia skaičius 4?
- Ką reiškia a raide?
- Ką apskaičiuosi išsprendęs šią lygtį?

8. Remdamasis vaikų žodžiais atsakyk į jų klausimus.

Trys vienodos dirbtinės eglės kainuoja 192 Eur. Kiek kainuoja eglės stovas, jei jis perpus pigesnis už vieną tokią eglę?

Penkios trimatės dekoracijos kainuoja 790 Eur. Kokia dvimatės dekoracijos kaina, jei dvi tokios dekoracijos kainuoja tiek pat kiek trimatė dekoracija?

Dvylika šviečiančių snagių kainuoja 540 Eur. Kiek kainuos trys tokios pat snagės?

Kotryna

Zoja

Edgaras

9. Skritulio A centre pastatyk plonytį medinį pagaliuką, ant jo užverk savaržėlę. Ją pasuk. Užrašyk skaičių, ant kurio ji sustos. Tada lygiai taip pat išsuk skaičių skritulyje B. Skritulyje A išsuktą skaičių padalyk iš skritulyje B išsukto skaičiaus. Nenustebk, jei gausi liekaną.

Šios geometrinės figūros perimetras 1260 mm. Jos visos kraštinės lygios. Koks vienos kraštinės ilgis?

I skyrius. DAUGYBA IR DALYBA IKI 10 000 / 8

KAIP UŽRAŠYTI IR ATLIKTI DVIŽENKLIŲ SKAIČIŲ DAUGYBĄ STULPELIU?	/ 10
DAUGINAME DVIŽENKLIŲ SKAIČIŲ IŠ DVIŽENKLIO	/ 12
DAUGINAME TRIŽENKLIŲ SKAIČIŲ IŠ DVIŽENKLIO	/ 14
KITI DAUGYBOS BŪDAI	/ 16
SPRENDŽIAME UŽDAVINIUS	/ 18
AR JAU MOKU?	/ 20
KAIP DALYTI IŠ VIENAŽENKLIO SKAIČIAUS, KAI DALMENYJE GAUNAME NULĮ? / 22	
KAIP DALYTI IŠ VIENAŽENKLIO SKAIČIAUS, KAI DALMENYJE GAUNAME NULĮ? / 24	
KAIP UŽRAŠYTI IR ATLIKTI DALYBĄ IŠ DVIŽENKLIO SKAIČIAUS?	/ 26
SPRENDŽIAME UŽDAVINIUS	/ 28
RASKIME IR SKAIČIUOKIME	/ 30
AŠ JAU MOKU!	/ 32

II skyrius. MATUOJAME IR SKAIČIUOJAME / 34

KAS YRA PLOTAS IR KOKIAIS MATAVIMO VIENETAIS JIS MATUOJAMAS?	/ 36
KAIP APSKAIČIUOTI STAČIAKAMPIO PLOTĄ?	/ 38
KAIP APSKAIČIUOTI STAČIAKAMPIO KRAŠTINĖS ILGĮ, KAI ŽINOMAS JO PLOTAS?	/ 40
KAIP RASTI STAČIAKAMPIO PLOTĄ, KAI ŽINOMAS JO PERIMETRAS?	/ 42
SPRENDŽIAME UŽDAVINIUS	/ 44
AR JAU MOKU?	/ 46
KAS YRA GREITIS IR KAIP JĮ APSKAIČIUOTI?	/ 48
SPRENDŽIAME KŪNO JUDĖJIMO UŽDAVINIUS	/ 50
KAIP SPRĘSTI DVIEJŲ KŪNŲ PRIEŠPRIEŠINIO JUDĖJIMO UŽDAVINIUS?	/ 52
KAIP SPRĘSTI DVIEJŲ KŪNŲ JUDĖJIMO TA PAČIA KRYPTIMI UŽDAVINIUS? . .	/ 54
KAIP SPRĘSTI DVIEJŲ KŪNŲ JUDĖJIMO PRIEŠINGOMIS KRYPTIMIS UŽDAVINIUS?	/ 56

RASKIME IR SKAIČIUOKIME	/ 58
AŠ JAU MOKU!	/ 60

III skyrius. MATUOJAME IR VAIZDUOJAME / 62

KAIP SPRĘSTI UŽDAVINIUS, KAI REIKIA RASTI KELIAS DALIS?	/ 64
KAS YRA DEŠIMTAINĖ TRUPMENA?	/ 66
SKAITOME IR UŽRAŠOME DEŠIMTAINES TRUPMENAS	/ 68
KAIP PALYGINTI DEŠIMTAINES TRUPMENAS?	/ 70
SPRENDŽIAME UŽDAVINIUS	/ 72
AR JAU MOKU?	/ 74
KAS YRA TONA?	/ 76
KOKIE YRA MATINIAI SKAIČIAI?	/ 78
MATAVIMO VIENETŲ SMULKINIMAS IR STAMBINIMAS	/ 80
KAIP ATLIKTI SUDĖTIES IR ATIMTIES VEIKSMUS SU MATINIAIS SKAIČIAIS? . / 82	
KAIP ATLIKTI DAUGYBOS IR DALYBOS VEIKSMUS SU MATINIAIS SKAIČIAIS? / 84	
KAIP SPRĘSTI UŽDAVINIUS SU LAIKO MATAVIMO VIENETAIS?	/ 86
SPRENDŽIAME UŽDAVINIUS	/ 88
RASKIME IR SKAIČIUOKIME	/ 90
AŠ JAU MOKU!	/ 92

I skyrius

DAUGYBA IR DALYBA IKI 10 000

MOKYSIUOS...

$$\begin{array}{r} +1+2 \\ \times 23 \\ 47 \\ +161 \\ \hline 1081 \end{array}$$

...užrašyti ir atlikti dviženklį skaičių daugybą stulpeliu.

...dauginti triženklį skaičių iš dviženklį.

$$\begin{array}{r} \times 579 \\ 16 \\ +3474 \\ \hline 9264 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 19 \\ 478 \\ +133 \\ \hline 9082 \end{array}$$

...spręsti uždavinius keliais skirtingais būdais.

1) $28 \cdot 3 = 84$ (esk.)	1) $28 + 24 = 52$ (diz.)
2) $24 \cdot 3 = 72$ (esk.)	2) $52 \cdot 3 = 156$ (esk.)
3) $84 + 72 = 156$ (esk.)	
Ats. 156 eskizai.	Ats. 156 eskizai.

...dalyti iš vienaženklį skaičiaus, kai dalinyje yra nulis.

$$\begin{array}{r} -804 \overline{)4201} \\ 80 \\ -80 \\ \hline 04 \\ -4 \\ \hline 00 \end{array}$$

...dalyti iš vienaženklį skaičiaus, kai dalmenyje gauname nulį.

$$\begin{array}{r} -4248 \overline{)6708} \\ 42 \\ -42 \\ \hline 048 \\ -48 \\ \hline 00 \end{array}$$

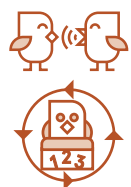
...užrašyti ir atlikti dalybą iš dviženklį skaičiaus.

$$\begin{array}{r} -5963 \overline{)67} \\ 536 \\ -536 \\ \hline 03 \\ -03 \\ \hline 00 \end{array}$$

$$5963 : 67$$

KAIP UŽRAŠYTI IR ATLIKTI DVIŽENKLIŲ SKAIČIŲ DAUGYBĄ STULPELIU?

1. Kaip sudauginti šiuos skaičius?
 $23 \cdot 47$

2. Užrašyk ir atlik šį veiksmą stulpeliu. Pirmiausia padaugink pirmąjį daugiklį iš antrojo daugiklio vienetų.

3. Dauginama pasižymėjau naujai susidariusias dešimtis +2. Gavau 161.

$$\begin{array}{r} +2 \\ \times 23 \\ \hline 47 \\ 161 \\ \hline \end{array}$$

5. Supratau! Sandaugą pradėjau rašyti nuo dešimčių stulpelio. Naujai susidariusį šimtą pasižymėjau +1. Gavau 92.

$$\begin{array}{r} +1 +2 \\ \times 23 \\ \hline 47 \\ 161 \\ \hline 92 \end{array}$$

6. Sudėk gautas sandaugas.

$$\begin{array}{r} +1 +2 \\ \times 23 \\ \hline 47 \\ 161 \\ \hline +92 \\ \hline 1081 \end{array}$$

7. Gavau 1081.

1. Užrašykite daugybos veiksmus stulpeliu ir juos atlikite.

$16 \cdot 39$

$25 \cdot 56$

$68 \cdot 39$

$45 \cdot 75$

$52 \cdot 37$

$41 \cdot 85$

$42 \cdot 18$

$93 \cdot 52$

2. Į adventinį žibintų festivalį pirmadienį parduoti 69 bilietai po 12 Eur ir 55 bilietai po 17 Eur. Už kiek eurų parduoti visi šie bilietai?

3. Nustatyk, kokie skaičiai yra dešinėje pusėje. Apskaičiuok kiekvienos poros skaičių sumą.

$14 \quad 21 \text{ kartą didesnis}$

$78 \quad 18 \text{ kartų didesnis}$

$95 \quad 44 \text{ kartus didesnis}$

4. Per savaitę parduota 63 eglutės po 27 Eur ir 29 kėniai po 45 Eur. Kiek iš viso eurų gauta už šiuos medžius?

5. Apskaičiuok raidinių reiškinių reikšmes.

$29 \cdot a, \text{ kai } a = 97; a = 88;$

$38 \cdot b, \text{ kai } b = 19; b = 20.$

6. Patikrink, ar vaikai teisūs.

65 ir 65 sandauga yra nelyginis skaičius.

33 ir didžiausio dviženkliai skaičiaus sandauga taip pat yra nelyginis skaičius.

O 94 ir 59 sandauga yra lyginis skaičius.

Nojus

Zoja

Edgaras

7. Su draugu nusibraižykite po pateiktą žaidimo schemą. Paeiliui ridenkite kauliuką. Savo išridentą skaičių įrašykite į vieną iš langelių. Taip darykite, kol užpildysite visus langelius. Tada gautus dviženklus skaičius sudauginkite. Laimi tas, kurio skaičių sandauga yra didesnė.

×

Kiekvieną kortelėje nurodytą skaičių padidink 67 kartus.

29

31

45

89